
2

Vragenuur: Vragen Tjeerd de Groot

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Tjeerd de Groot aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij afwezigheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, over **ernstige misstanden in Nederlandse slachthuizen**.

De voorzitter:

Ik heet de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van harte welkom. Hij vervangt bij afwezigheid de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ik heet de leden, de mensen op de publieke tribune en de kijkers thuis welkom. Ik geef in dit mondelinge vragenuur als eerste het woord aan de heer De Groot van D66. Hij heeft een vraag aan de minister over de ernstige misstanden in de Nederlandse slachthuizen. Het woord is aan de heer De Groot.

De heer Tjeerd de Groot (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat ik niet de enige was die gisteren echt even moest slikken bij het zien van de beelden uit de slachterij in Epe van de firma Gosschalk. Op zo'n moment denk je: waar zijn we nu mee bezig hier in ons landbouwsysteem? Varkens werden aan hun oren door de slachterij gesleept als ze niet meer konden lopen. Koeien kregen stroomstoten van 5.000 volt op plekken waar het niet eens is toegestaan. Varkens werden geslagen met de stompe kant en met de scherpe kant van peddels, die zijn bedoeld om ze op een vriendelijke manier door de slachterij te brengen. Het is afschuwelijk. En het gebeurde buiten beeld. Er waren uitdrukkelijke instructies gegeven over waar je dit als medewerker moest doen en waar niet omdat er camera's hingen. De vraag aan de minister is dus: heeft de NVWA aangifte hiervan gedaan bij het OM? En gaat de minister dit slachthuis sluiten? Want dat is het enige antwoord dat hier past.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Koolmees:

Dank, mevrouw de voorzitter. Dank aan de heer De Groot voor de gestelde vragen. Mevrouw Schouten is inderdaad in Luxemburg bij de Europese Raad van Landbouwministers. Daarom neem ik voor haar waar. Het is de tweede keer dat ik inval voor de minister van Landbouw en het is de tweede keer dat het gaat over misstanden in slachterijen. Ik heb net voor dit vragenuurtje de beelden bekeken. Het zijn inderdaad zeer schokkende beelden. Daar krijg je inderdaad gewoon buikpijn van. "Afschuwelijk" is het goede woord. De heer De Groot gebruikte dat woord ook. Dieren zijn in het laatste stuk op weg naar de slacht volledig afhankelijk van de behandeling van deze medewerkers en deze medewerkers gaan zo tekeer. Dit gedrag kan absoluut niet door de beugel en wordt ook niet geaccepteerd.

De NVWA heeft het slachthuis terecht per direct onder verscherpt toezicht gesteld. Daaronder valt ook extra cameratoezicht. De kosten hiervan worden natuurlijk doorbelast aan het slachthuis zelf. Ik ben het met de heer De Groot eens dat we al te vaak dit soort vreselijke beelden uit de slachthuizen hebben gezien. Het is natuurlijk altijd de verantwoordelijkheid van een bedrijf dat medewerkers fatsoenlijk met dieren omgaan. De toezichthoudend dierenarts en medewerkers zijn opzettelijk misleid, maar je kan niet op elke hoek van het slachthuis een toezichthouder neerzetten.

Om verdere excessen te voorkomen is het slachthuis per direct onder verscherpt toezicht gesteld. Dat gebeurt door de inzet van een extra toezichthoudend dierenarts en door het beter positioneren van de camera's of het toevoegen van camera's, zodat er geen dode hoeken meer zijn. Ook mogen er uitsluitend dieren worden aangevoerd in aanwezigheid van de toezichthoudend dierenarts. Er is inderdaad door Varkens in Nood aangifte gedaan bij het functioneel parket. Het functioneel parket en de NVWA gaan de mogelijkheid voor strafrechtelijk vervolging ook bekijken. Dat is de volgorde die daarin wordt toegepast.

Dit waren volgens mij de vragen van de heer De Groot in de eerste termijn.

De heer Tjeerd de Groot (D66):

Wat we hier hebben gezien is voor D66 geen incident. Eigenlijk past hier alleen sluiting, want het dier is hier de dupe van een failliet landbouwsysteem. Ik krijg geluiden uit het zuiden, waar systematisch niet wordt gecontroleerd op het welzijn van dieren. We kennen allemaal de verhalen uit het noorden van het land, waar wrak vee, vee dat niet kan lopen, over een langere periode werd aangeboden voor transport, terwijl het niet meer kon lopen. We kennen ook de verhalen over de hitte die dieren kunnen ervaren bij het transport, zeker als het warm is. Is de minister het eens met D66 dat dit geen incident is? Hoe kijkt de minister naar de verantwoordelijkheid van de zuivelindustrie, bijvoorbeeld bij koeien? Die dieren hebben hun werk gedaan, maar die kunnen niet zomaar worden afgedankt. De zuivelindustrie zou eigenlijk van kalf tot aan het levenseinde van een koe ervoor moeten zorgen. Een dier wordt nu zomaar afgedankt als de uiers of de klauwen ontstoken zijn of als er vruchtbaarheidsproblemen zijn. Hoe kijkt de minister daartegenaan? En nog belangrijker, waar ligt dat vlees? Want als consument wil je toch wel weten of jouw supermarkt bij deze slagerij, Gosschalk, zijn vlees heeft gekocht. Dus minister, kunt u zeggen waar dat vlees ligt? Gaat dat ook uit de schappen worden gehaald?

Minister Koolmees:

In de eerste plaats ben ik het met de heer De Groot eens dat dit geen incident is. Want er is sprake van een aantal hardnekkige misstanden in de slachterijen, waar we nu een aantal keer mee geconfronteerd zijn, ook ik als vervanger van de minister van Landbouw in het vragenuurtje. Daarom wordt er door het ministerie van Landbouw en door de NVWA structureel aan gewerkt om het dierenwelzijn in slachthuizen beter te borgen. Een aspect daarvan is dat medewerkers beter moeten worden opgeleid. Ik ben er ook samen met de minister van Landbouw mee bezig om een gesprek te voeren met de vleessector over de opleidingen die daarvoor nodig zijn.

Daarnaast hebben we ook verscherpt toezicht van dierenartsen en cameratoezicht, maar dat is nog niet genoeg. Je ziet dat het systeem tegen zijn grenzen aanloopt. Dat erkent ook de minister van Landbouw. We zijn er daarom naar op zoek hoe we het systeem kunnen verbeteren. Ik vind het zelf ongemakkelijk om daar op deze plaats vergaande uitspraken over te doen; ik ben niet beleidsverantwoordelijk daarvoor. Maar ik weet dat de minister van Landbouw hier zeer mee begaan is en er ook zeer mee bezig is om dit te verbeteren.

Tot slot was uw vraag: waar ligt dat vlees? Dat kan ik in zo'n korte tijd niet achterhalen. Ik heb begrepen dat het een exporterend bedrijf is, dat het vooral bedoeld is voor de export. Maar waar het precies ligt, weet ik niet. Dat zou ik voor u kunnen achterhalen, maar dat weet ik op dit moment niet.

De heer Tjeerd de Groot (D66):

Dat zou inderdaad fijn zijn, want daar hebben consumenten recht op. Het is goed dat de minister erkent dat dit geen incident is. Maar het heeft wel consequenties als je dat vindt. Het betekent dat je het extra hard moet aanpakken, want de hele slachtwereld zit nu naar dit kabinet te kijken, en vraagt zich af: "Trappen ze er weer in? Gaan we weer naar verscherpt toezicht en een maatregel en een cameraatje erbij, of gaan ze nu echt gewoon een keer van dik hout een voorbeeld stellen door dit slachthuis te sluiten?"

Voorzitter, ik rond af. Volgens D66 hebben we hier te maken met een symptoom van een landbouwsysteem dat niet meer van deze tijd is en dat failliet is. Voor D66 is het van belang dat we naar kringlooplandbouw gaan. Dat is goed voor het dier, beter voor de boer en ook beter voor de natuur. Dat is de richting die we opgaan. Dat is ook waar D66 dit kabinet nog toe oproept.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer De Groot. Er zijn een aantal vervolgvragen. Allereerst de heer Wilders, dan de heer Van Campen, dan mevrouw Vestering, mevrouw Beckerman, de heer Bisschop en mevrouw Bromet. Ik geef eerst het woord aan de heer Wilders van de PVV.

De heer Wilders (PVV):

Wat een vreselijke dieren mishandeling: weerloze dieren die worden geslagen met peddels, die aan hun oren worden getrokken en waarop elektriciteit wordt gebruikt. Voorzitter, sorry dat ik het woord gebruik, maar het is smeerlapperij van de daders. Je denkt altijd — dat mag natuurlijk niet — dat we dat eigenlijk zouden moeten doen met de mensen die dat die dieren aandoen. Maar nogmaals, dat stel ik niet voor, want dat gaat te ver. Wat ik wel vind dat moet gebeuren om al die slachthuizen waar dit gebeurt een les te leren, is: onmiddellijk sluiten. We staan hier niet voor de eerste keer. Vorig jaar, begin 2020, toen dat bij een ander slachthuis gebeurde, heb ik zelf aangifte gedaan. Daar is niets mee gebeurd. De minister die u vervangt, zou op gaan treden. Er is niet opgetreden. Ik blijf dus bij mijn vraag. Doe het voor de dieren, doe het voor het fatsoen: overal waar dit plaatsvindt, moeten de slachthuizen acuut dicht, wat de

gevolgen ook zijn. Dan hadden ze dat maar niet moeten doen.

Minister Koolmees:

Ik begrijp de kwalificaties van de heer Wilders heel goed. Dat zijn ook de kwalificaties die ik zelf heb gebruikt bij mijn eerste beoordeling van deze beelden. Er is ook aangifte gedaan bij het functioneel parket. De NVWA onderzoekt samen met het OM strafrechtelijke vervolging. Wat daarvoor de mogelijkheden zijn, weet ik oprecht niet. Ik weet niet wat precies de wettelijke waarborgen daarbij zijn. Ik zal dit signaal van de heer Wilders wel overbrengen aan de minister van Landbouw, zodat dit geluid van de Kamer wordt gehoord. Dat wil ik graag toezeggen.

De heer Van Campen (VVD):

Weerzinwekkende beelden van hoe er omgegaan wordt met deze dieren in dit slachthuis. Onacceptabel. Er worden camera's geplaatst, maar het probleem is dat die pas achteraf uitgelezen mogen worden. Er ligt een aangenomen Kamer motie die erom vraagt om die beelden vooraf al uit te kunnen lezen, zodat de NVWA gericht inspecteurs eropaf kan sturen en er een einde gemaakt kan worden aan deze wandaden. Is de minister bereid om dat versneld mogelijk te maken? En toch ook van mijn kant het volgende pleidooi. Is de minister bereid om een voorbeeld te stellen, om een einde te maken aan deze wandaden in de slachthuizen en om gewoon maar eens een keer het slot op de deur te zetten?

Minister Koolmees:

De tweede vraag heb ik net al richting de heer Wilders beantwoord. Dat signaal geef ik graag door aan de minister van Landbouw. Dan de eerste vraag. Door de voorbereiding op het laatste halfuur weet ik dat er experimenten bezig zijn met intelligent cameratoezicht. Daarbij wordt ook geëxperimenteerd met dit soort voorbeelden van livebeelden uitlezen. De NVWA evalueert op dit moment ook de eigen inzet van cameratoezicht daarop. Er is dus wel sprake van evolutie en een verbetering in de methode. Als u hierop doorvraagt, moet ik het antwoord schuldig blijven. Dat weet ik gewoon niet. Daarvan ben ik niet voldoende op de hoogte, helaas.

De voorzitter:

Kan de minister die vraag wel doorgeleiden?

Minister Koolmees:

Volgens mij heeft de minister van Landbouw u een aantal keren geïnformeerd hierover. Althans, dat las ik in de voorbereiding op dit dossier.

Mevrouw Vestering (PvdD):

De undercoverbeelden uit het slachthuis laten echt afschuwelijke misdrijven zien. Er wordt ingebeukt op de dieren. Dieren worden aan hun oren over de grond getrokken, krijgen elektrische schokken en worden geschopt. Maar dezelfde NVWA zegt dat dit een van de beste slachthuizen in Nederland is. Dit is geen incident. Dit is hoe het eruitziet als je jaarlijks 600 miljoen dieren in een moordend tempo

door het slachthuis heen jaagt. Vorig jaar gaf de minister aan dat we het slachttempo naar beneden zouden brengen. Die wens speelt al heel lang hier in de Kamer. Maar het gebeurt niet. Iedere dag dat de minister niets doet, worden er 1,7 miljoen dieren in een moordend tempo door het slachthuis heen gejaagd.

De voorzitter:
En uw vraag?

Mevrouw **Vestering** (PvdD):
Wat gaat de minister vandaag doen?

Minister Koolmees:
Ik weet dat de minister van Landbouw bezig is met een aantal dingen om dit te verbeteren. Een daarvan is inderdaad het cameratoezicht, waar het net over ging, en ook het intelligente cameratoezicht. Het gaat ook over het slachttempo. Vorig jaar heeft mevrouw Ouwehand daar trouwens nog een vraag over gesteld aan mij, toen ik hier ook stond. Zoals u weet, is er geen juridische basis om die slachtsnelheid per direct structureel te verlagen, maar er loopt nu wel, op verzoek van mevrouw Schouten, een onderzoek naar de invloed van de slachtsnelheid op de risicofactoren voor het dierenwelzijn en de controle op voedselveiligheid. Zo'n onderzoek zou kunnen bijdragen aan de onderbouwing van het aanpassen van die slachtsnelheid, ook structureel, maar dan moet dat onderzoek wel eerst afgerond worden. De timing daarvan weet ik niet. Ik kijk even naar de ondersteuning of ze op de app kunnen zetten wanneer dat onderzoek klaar is. Dan kan ik dat zo meteen nog even melden.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Daar staan we wéér, want dit is de zoveelste keer dat het hier in het vragenuurtje moet gaan over gruwelijke, werkelijk gruwelijke misstanden in slachthuizen. Ik hoor D66, PVV en VVD net vragen om dit slachthuis te sluiten. Als ik het nu ook vraag, is er een Kamermeerderheid om dat slachthuis direct te sluiten. Dan is er een Kamermeerderheid die dat zegt. De minister zegt nu alleen nog maar in antwoord op collega's dat hij het signaal gaat doorgeven. Ik probeer het wat sterker te maken. Er is een Kamermeerderheid die zegt dat dit zo niet langer mag doorgaan. We moeten hier paal en perk aan stellen. Dit is het systeem. Laten we nu niet alleen een signaal doorgeven aan de vakminister, maar direct ingrijpen. Is de minister bereid dat te doen? Als hij zegt "ja, maar mijn collega is in Luxemburg", zou ik willen vragen om er in ieder geval deze week nog op terug te komen, bijvoorbeeld in een debat. Daar gaat de minister niet over, maar het lijkt me belangrijk dat we nu nog ingrijpen.

Minister Koolmees:
Ik ga niet over dat laatste. Daar gaat u zelf over. Dat kunt u inplannen. Het is heel evident dat een ruime meerderheid van de Kamer dit signaal afgeeft. De heer Wilders begon daarmee. De enige terughoudendheid van mijn kant gaat niet over de afschuwelijkheid van deze beelden, maar heeft te maken met dat ik niet weet wat de juridische mogelijkheden of onmogelijkheden zijn en welke stappen moeten

worden doorlopen, wil je zo'n stap kunnen zetten. Ik weet dat Varkens in Nood aangifte heeft gedaan en dat het functioneel parket het in behandeling heeft. Ik weet dat de NVWA er ook onderzoek naar doet, maar ik weet oprecht niet welke juridische stappen je moet nemen om zo'n besluit te kunnen nemen. Dus daarom ben ik enigszins terughoudend om dat zomaar toe te zeggen. Dat wil ik echt bij de vakminister laten.

De voorzitter:
Het verzoek is om dat de Kamer deze week te laten weten.

Minister Koolmees:
Ik interpreteer het verzoek net iets anders. Mevrouw Beckerman wilde er volgens mij deze week al over praten, maar dat gaat meer over uw ordevoorstel, zal ik maar zeggen.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Voorzitter, dit telt dan niet als tweede vraag. Mijn verzoek aan het kabinet is om de Kamer deze week te informeren over de mogelijkheden. Dan gaat de Kamer er zelf over of we daar deze week over kunnen debatteren.

De voorzitter:
Exact. Het verzoek is om hier deze week een brief over te krijgen.

Minister Koolmees:
Ja. Dat zeg ik namens mevrouw Schouten graag toe.

De heer **Bisschop** (SGP):
In de trias politica is het volgens mij zo dat wij als Kamer niet eventjes kunnen besluiten om een bedrijf te sluiten. Dan zullen we daar de juridische basis voor moeten leggen. Dat laat onverlet dat dit volslagen misdadig gedrag is. Zo ga je niet met dieren om. Ik ben blij dat de minister en de Kamer daar in ruime meerderheid hetzelfde over denken. Ik meende de minister ook te horen zeggen dat je niet op elke hoek een extra controleur kunt zetten. Dan denk ik: waarom niet? Dit bedrijf heeft er recht op om op elke hoek een extra controleur te hebben. Gezien de complexiteit van zo'n bedrijf zet die ene extra toezichthoudende dierenarts niet echt zoden aan de dijk. Ik zou zeggen: wat wel kan — dat kan in de beleidsuitvoering via de NVWA gewoon worden toegepast — is een strakke controle en de rekening een-op-een naar het bedrijf sturen. Dat helpt misschien niet om fatsoenlijk, respectvol gedrag tegenover dieren helemaal af te dwingen, maar in ieder geval wel om dat te bevorderen, en dat zou mooi zijn.

Minister Koolmees:
Ik begrijp het betoog van de heer Bisschop volledig. Ik ben het ook met hem eens: strakke controle en de rekening een-op-een naar het bedrijf. Dat is ook de beleidspraktijk. Dat doen we nu ook. Er is nu een toezichthoudend arts toegevoegd, omdat het bedrijf per direct onder verscherpt toezicht is geplaatst. Ik reageerde vooral op het punt van de heer De Groot, die zei: we hebben cameratoezicht, maar uit die beelden blijkt juist dat het cameratoezicht wordt omzeild

door te gaan werken in hoeken waar de camera's niet komen. Dan wordt het een soort kat-en-muisspelletje: ga je nou allemaal camera's ophangen om alle hoeken in beeld te brengen? Want in de kern gaat het natuurlijk om de manier waarop bedrijven met de dieren omgaan. Daar zou het over moeten gaan. Alle maatregelen die nodig zijn om het toezicht te versterken, hebben we genomen. Alle maatregelen die nodig zijn om het dierenwelzijn te verbeteren, gaan we ook in gang zetten. Maar dat was mijn reactie op de heer De Groot, die vroeg: hoe ga je om met bedrijven die misstanden plegen, juist in de hoek waar de camera niet komt?

De heer Bisschop (SGP):

Tweede vraag, voorzitter. Inderdaad, maar op het moment dat geconstateerd wordt dat dat gebeurt en dat zo'n bedrijf op een schandalige manier met dieren omgaat, is er toch alle reden om er wel veel meer toezicht op te plaatsen? Dan is toch die ene extra toezichthoudende dierenarts niet toereikend? Dat hebben we binnen de bestaande kaders wel als mogelijkheid. Ik zou erop willen aandringen om daar volledig op in te zetten. Sluiting kunnen wij hier niet afdwingen — dan zullen we de grondslag moeten veranderen — maar dit wel.

Minister Koolmees:

Deze suggestie van de heer Bisschop neem ik ook graag mee terug. Dat vind ik een goede suggestie. Overigens krijg ik nu net het bericht binnen dat mevrouw Schouten in overleg gaat met de NVWA over de optie om het bedrijf te sluiten. Dat wil ik uw Kamer graag gelijk mededelen; dat is het voordeel van direct contact.

Mevrouw Bromet (GroenLinks):

Het is nog geen drie jaar geleden dat ik hier mijn maiden-speech hield bij een debat over misstanden in de slachterijen. Sindsdien hebben wij zo ongeveer elke paar maanden gesproken over de misstanden in slachterijen, niet alleen in het vragenuur, maar ook in de debatten over corona en in landbouwdebatten. Het is gewoon elke paar maanden aan de orde. Er worden hier moties aangenomen over de snelheid van de band en van de slacht en over cameratoezicht, en het heeft allemaal helemaal niets uitgehaald. Kijkt de minister nou met tevredenheid terug op de maatregelen die het kabinet genomen heeft in de afgelopen drie jaar?

Minister Koolmees:

Nee, natuurlijk niet. Als dit soort hardnekkige incidenten om de zoveel tijd voorkomen, kunnen we daarmee niet tevreden zijn, maar dat is niet het hele verhaal. Mevrouw Schouten heeft een aantal dingen in gang gezet die nu lopen, zoals het cameratoezicht, zoals het onderzoek naar het slachttempo, zoals de discussie over de zaken waar je tegen aanloopt in het stelsel van keuren en toezicht. Daarover heeft ook de voormalig inspecteur-generaal van de NVWA zich recent nog uitgelaten en daar loopt ook een onderzoek naar. Er worden dus wel degelijk stappen gezet, maar we kunnen er niet tevreden over zijn, zeker niet als je deze beelden hebt gezien.

De voorzitter:

Er zijn nog een aantal vervolgvragen. Allereerst de heer Boswijk, dan de heer Thijssen, dan mevrouw Van der Plas, dan de heer Grinwis en dan de heer Van Baarle. Maar eerst de heer Boswijk van het CDA.

De heer Boswijk (CDA):

Ik had niet zozeer een vraag aan de minister. Ik heb de beelden ook gezien en ook mijn maag draaide ervan om. Ik wil me bij dezen aansluiten bij de oproep van mevrouw Beckerman, vooral in het belang van de dieren, maar ook in het belang van de bedrijven die het juist heel goed doen en die door zulke waardeloze situaties nu in een kwaad daglicht staan. Ik denk dat het ook in hun belang is dat wij hier lik op stuk geven. Wat het CDA betreft sluiten we deze tenten zo snel mogelijk.

Minister Koolmees:

Helder.

De heer Thijssen (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Het is een slechte film waarin we terecht zijn gekomen en waarnaar we helaas ook kijken. Het is een systeem dat failliet is. Er moet volgens mij een totaalplan komen om de klimaat- en stikstofcrisis, maar ook het punt van dierenwelzijn, echt op te lossen in dit systeem. Ook ik denk dat sluiting het goede is en dat dat moet gebeuren. De PvdA-fractie vindt het dus goed als dat aan de minister wordt gevraagd. Als dat nou niet kan, wil ik graag deze week van de minister horen wat er dan voor nodig is in dit huis om ervoor te zorgen dat zo'n slachterij wél kan worden gesloten. Gewoon lik-op-stukbeleid; laten we dit regelen met elkaar.

Minister Koolmees:

Deze vraag voeg ik graag toe aan de brief die mevrouw Schouten deze week gaat sturen over de vraag van mevrouw Beckerman, dus wat het instrumentarium is en hoe je dat zou kunnen uitbreiden. Dat zeg ik graag toe.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Dank u wel, voorzitter. Er zullen een hele hoop mensen zijn in deze zaal, maar ook thuis en op sociale media, die denken: nou, daar komt die Caroline van der Plas, die de big agro gaat verdedigen en deze slachterijen natuurlijk weer gaat verdedigen, want ze wordt betaald door de industrie. Ik zal het u vertellen: dat is in dit geval dus helemaal niet waar. Ik vind het schandelijk wat hier is gebeurd. Van de beelden draaide mijn maag om. De mensen die dit doen, moeten worden bestraft. Van mij zouden ze ontslagen mogen worden. Ze zouden dit werk nooit, nooit, nooit meer mogen uitvoeren. Daar wil ik hier heel duidelijk over zijn. Ik vraag de minister of wij als Kamer regelmatig op de hoogte kunnen worden gehouden van de inspectierapporten van de NVWA die eens in de zoveel tijd uitkomen. Ik denk wel dat het goed is dat daar meer op wordt gecontroleerd, ook door deze Kamer, zodat we niet afhankelijk hoeven te blijven van dit soort verschrikkelijke, walgelijke beelden die we hebben gezien. Dat is eigenlijk de vraag. Wilt u naar minister Schouten de vraag doorgeleiden of de Kamer daar regelmatig over kan worden geïnformeerd? Ten opzichte

van alle mensen die denken dat ik dit niet veroordeel, wil ik heel erg duidelijk zijn dat ik dit ten zeerste veroordeel.

De voorzitter:
U bent heel duidelijk.

Mevrouw Van der Plas (BBB):
Ook vanuit deze groep mensen komt dat verwijt weleens. Dit veroordeel ik ten zeerste.

De voorzitter:
Ik hoor geen vraag.

Minister Koolmees:
Er was één vraag van mevrouw Van der Plas, naast een helder statement, over de inspectierapporten van de NVWA. Jaarlijks wordt de naleefmonitor gepubliceerd en naar uw Kamer gestuurd, zodat u daarover kunt debatteren.

Er lag nog een vraag open van de woordvoerder van de Partij voor de Dieren; sorry, uw naam ben ik even kwijt. Excuus.

De voorzitter:
Mevrouw Thijssen ... Vestering!

Minister Koolmees:
Vestering; ook de voorzitter was in de war! In november wordt het onderzoek naar de slachtsnelheid verwacht.

De voorzitter:
De heer Grinwis van de ChristenUnie.

De heer Grinwis (ChristenUnie):
Voorzitter. Deze dierenmishandeling is verwerpelijk. Dat vindt iedereen. Deze is niet aan het licht gekomen doordat de NVWA heeft gecontroleerd, maar doordat iemand undercover, met hart voor dieren, daar aan de slag is gegaan. Dit toont maar weer eens aan dat dat indirecte tweedelijns toezicht met een camera niet afdoende is. Mijn oproep aan het kabinet — ik vraag ook om een reactie daarop — is om het aloude eerstelijns toezicht met een dierenarts weer te herstellen, niet alleen bij deze slachterij maar overall. Kosten van toezicht mogen geen argument zijn bij het zorgen voor dierenwelzijn.

Minister Koolmees:
Ik begrijp de vraag van de heer Grinwis. Ik heb begrepen dat de minister van Landbouw met een brede analyse het keuringslandschap en het stelsel van keuren en toezicht tegen het licht houdt. De raad van advies brengt dat nu in kaart. Ik denk dat dit element daarin zit. Ja, er wordt geknikt door de ambtenaren: dit wordt erin meegenomen.

De heer Van Baarle (DENK):
Voorzitter. Woede. Volstrekt onacceptabel dat in een land als Nederland zo met dieren wordt omgegaan. Dat kan gewoon pertinent niet. Voor de mensen die dat doen heb ik eigenlijk geen goed woord over. Ik vraag de minister of hij zich ervan bewust is dat hij op basis van de Wet dieren vandaag nog de mogelijkheid heeft om dat bedrijf te sluiten. In artikel 5.12 staat dat onze minister maatregelen kan treffen met betrekking tot bedrijven. In lid 2 staat: sluiting of intrekken van de vergunning. Ik zou aan de minister willen vragen waarom dat op dit moment nog niet goed is uitgezocht. Wil hij vandaag nog aan de Kamer laten weten — die mogelijkheid heeft hij — of hij gebruikmaakt van zijn bevoegdheid om dat bedrijf te sluiten of op zijn minst die vergunning te schorsen, zodat er nu niks meer kan gebeuren?

Minister Koolmees:
Ik heb het net al aan de heer Wilders, mevrouw Beckerman, de heer Van Campen, verschillende woordvoerders, aangegeven en ik heb ook teruggekoppeld gekregen van mevrouw Schouten dat zij nog deze week met de NVWA in overleg gaat over de mogelijkheden waartoe de Kamer oproept. De heer Bisschop heeft wel een punt. Ik weet niet wat de juridische kaders zijn. Daar moet je wel even zorgvuldig mee omgaan. Ik wil dit graag bij de minister van Landbouw houden en haar de mogelijkheid geven om in overleg met de NVWA de opties in kaart te brengen. Tegen de heer Thijssen zeg ik dat, als die opties er nu niet zijn, in kaart wordt gebracht wat nodig is om zo'n stap te kunnen zetten. Dat kan ik nu niet overzien of beoordelen. Daarvoor ken ik het juridisch kader in deze sector onvoldoende.

De voorzitter:
Mevrouw Vestering, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Vestering (PvdD):
Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, dit is geen incident. Deze horrorbeelden zijn rechtstreeks het gevolg van het feit dat Nederland zo nodig de slager van Europa moet zijn. We zien dat we sinds vorig jaar, na de aangenomen motie na eerdere afschuwelijke beelden uit slachthuizen, inmiddels al 1 miljard dieren verder die geslacht zijn voordat het onderzoek straks komt. Ondertussen zien we — ik vind het vreselijk om het erover te hebben — dat we 1,7 miljoen dieren per dag slachten. En u wacht nog steeds met uw rapport. Het afgelopen jaar zijn er meer varkens geslacht dan het jaar daarvoor, dus het gaat maar door. Er worden steeds meer dieren geslacht.

De voorzitter:
En uw vraag?

Mevrouw Vestering (PvdD):
Is de minister het met de Partij voor de Dieren eens dat we moeten stoppen met zo veel dieren fokken, gebruiken en doden in Nederland?

Minister Koolmees:

Ik sta hier namens de minister van Landbouw. En ik denk dat de minister van Landbouw veelvuldig met uw Kamer een debat heeft gevoerd over de toekomst van de landbouw in Nederland. De heer De Groot refereerde er ook al aan in het licht van de kringlooplandbouw. Het past mij niet om in demissionaire status als vervangend minister voor de minister van Landbouw daarover hele grote uitspraken te doen. Ik heb daar opvattingen over, maar het is goed om hierover aan de formatietafel een ei te leggen, om het zo maar te zeggen. Ik moet even hoesten, voorzitter.

De voorzitter:

Zul je net zien dat de minister van VWS achter je zit.

Mevrouw Van der Plas van BBB.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Gelukkig hebben we de beelden nog.

We moeten hier gewoon reëel in zijn. Dat er zo veel geslacht wordt, heeft gewoon met de vraag te maken. Dat is een heel andere discussie. Dan zou je hier in het debat moeten beginnen over een verbod op vleesconsumptie, maar dat terzijde. Ik heb een aanvullende vraag. De beelden zijn inderdaad walgelijk, maar ik lees ook dat de beelden die zijn gemaakt, pas na maanden via de media worden verspreid. Dat betekent dus dat die mensen die dit doen, maanden kunnen doorgaan. Dat moeten we toch niet willen? Kan de minister aan dierenwelzijnsorganisaties die dit boven tafel brengen, vragen om, als zij dit soort beelden hebben, daar onmiddellijk melding van te maken. Kan zo'n bedrijf maandenlang doorgaan tot het moment dat RTL4 een keer gaat publiceren? Dat willen we toch ook niet?

Minister Koolmees:

Ik kan niet precies beoordelen wat de afkomst is van deze beelden. Op de website van Animal Rights heb ik gekeken naar de beelden uit een slachterij in Twello van vorige week. Daarbij werd een reden gegeven waarom het enige tijd duurde. Er worden allerlei stappen doorlopen met eerder aangifte doen. Dat zou een verklaring kunnen zijn. Wat hier precies de overweging is, weet ik niet. Ik weet niet waar de beelden precies vandaan komen en waarom ze hebben gewacht met het publiceren ervan.

De voorzitter:

Mag ik de minister vragen om, als hij toch een brief naar de Kamer zal sturen, deze vraag daarin mee te nemen?

Minister Koolmees:

We kunnen bij RTL en bij Varkens in Nood navragen wat de precieze overweging daarbij is. Ik weet het niet.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik dank de minister voor zijn beantwoording in afwezigheid van de minister van Landbouw. We gaan heel even schoonmaken. Dat zeg ik standaard bij iedereen, dus het is absoluut niet persoonlijk.